

Szeptember 25—október 26:

BUDAPESTI MŰVÉSZETI HETEK

Páva tekint ránk a budapesti művészeti hetek plakátjáról. Karcsú testét kettős körben övezik díszes tollai. Emlékeztet ez a kép arra, hogy az igazi művészet alapja, gyökere, középpontja a nép művészete, de — hiszen a páva sem „eredeti”, hanem a lényeges jeleket kiemelő, tömör ábrázolás — emlékeztet arra is, hogy ezekre az alapokra, gyökerekre célszerűen alkotott művek épülnek-terebélyesednek, hogy a művészet egyre gazdagabb világa bontakozzék ki így. S végül a középpont köré növekvő sugárral gyűrűző új körök arra is figyelmeztetnek, hogy a művészet világának, az alkotás és a befogadás körének egyaránt, egyre bővülnie kell, hogy a népművészetből eredő, s a tudatos alkotás révén egyre gazdagodó művészetnek újra utat kell találnia a nép mind szélesebb rétegeibe.

Az egységes várossá egyesült Budapest centenáriumaához közeledve földézheljük emlékeztünkben, hogy városunk története nemcsak tűzvészek, áradások és csaták sora, nemcsak uralkodók választásának vagy megdöntésének epizódjaiból, királyok itt-tartózkodásából vagy meneküléséből áll. Budapest történetéhez tartozik a Corvinák gyűjteménye, a reneszánsz építkezése, a hazai első könyvnyomda éppen ötszáz év előtti létesítése, a küzdelem a magyar nyelvű nemzeti színházért, a forradalom költőinek megmozdulása, a nemzeti könyvtár, múzeum és akadémia megalapítása, egyszerűen a kultúra, a művészet eleven élete és hatása.

Ennek a nemes hagyományoknak mindinkább erősödő mai jelenléte a budapesti művészeti hetek. Ez idén — mivel születésének kilencvenedik, halálának ötödik évfordulójára emlékezünk — Kodály áll a művészeti ünnep gyűjtőpontjában, az ő műve, Székely fonó című daljátéka szerepelt a megünnelt ünnepség műsorán is. Kodály életműve, a művészetéről, a művészet korszerűségéről, nem utolsósorban a művészeti nevelésről vallott felfogása valóban iránymutató lehet művészeti életünk, köznevelésünk számára. Bartókkal együtt Kodály neve jelzi a „tisztta forrás” igényét a nép művészetének megbecsülésére, de jelzi a művészet folyamatos fejlődését, haladását is, a legmagasabb rendű művészeti eszközök bátor használatát, s ugyancsak figyeimet érdemlően a művészet alkotó egységét is.

Ez az egység, a művészeti élet teljességének szolgálata jellemzi a budapesti művészeti hetek gazdag élményválasztékát is. A művészeti hetek tengelyében természetesen a zenei élet áll, ezen belül is a budapesti zenei hetek. A zenei világ legjobbjai közül várunk vendégszereplőket, közöttük a folklór kiváló együtteseit is. A népi ihletésű modern zenére, zene és színpad találkozására, a népi eredetű mozgáskultúrára, s ebben a művészet tömörítő, stilizáló, a valódi gazdagságát lényegi vonásaival sűrítetten jelző és kifejező voltára adnak példát a vendégszereplő balettek előadásai.

A művészetek egységének jegyében hirdette meg ünnepi terveit a magyar színházművészet és filmművészet is; az előbbi részben ugyancsak külföldi vendégelőadásokkal, részben pedig magyar drámák ünnepi bemutatóival, az utóbbi egy méltán figyelemre érdemlő, munkaszorgalmi-történeti témájú új magyar film ünnepi bemutatójával, a világ filmművészetének legjobbjai közül kiválasztott néhány film műsorra tűzésével, a folklór és a filmművészet kölcsönhatásának vizsgálatával. Történeteken találkozhatunk a budapesti művészeti hetek jegyében a művészet tömörítő erejének és elméleti hatásának kiváló képviselőivel, a múzeumokban a művészet és a műveltség fejlődésének tárgyi emlékeivel.

A rádió és a televízió a művészeti hetek hatalmas programjához részben azzal társul, hogy közvetítést ad az eseményekről, részben azonban saját művészeti műsorai-val is, közöttük zeneművek bemutatásával, rádió- és tévé-

játékokkal. A rádió is, a tévé is nagy lehetőségekkel él a budapesti művészeti hetek eleven hatóerejének segítésére. Saját műsoraikkal is bizonyítják, hogy a művészet virágzásának feltétele, segítője, elmélyítője a különféle művészetek kölcsönhatása, együttélése, egysége, ezekkel a saját műsorokkal és a közvetítésekkel együttesen pedig részt vállalnak a művészet, a műpártolás, a műértés, a műélvezet nemes toborzójában. Végére is a budapesti művészeti hetek középpontjában az a törekvés áll, hogy a népi hagyományokra épülő korszerű és magasrendű művészet sokféle utat találjon a néphez, hatása gyűrűzve továbbterjedjen, mind mélyebbre épüljön az egész nép életébe.

*

A budapesti művészeti hetek eseménysorozatáról hétfő délelőtt tájékoztatták a sajtó munkatársait a Fészek Művészklubban. Az idén a zenei hetek rangos eseményeihez felsorakozott a többi műfaj is, s ezáltal határozottabban érvényesül a művészeti hetek alapkonceptiója. Az eseménysorozatot célja, mint a sajtótájékoztatón kifejtették, hogy a gyakran elszigetelten dolgozó művészeti csoportok kapcsolatba kerüljenek egymással és egymást kiegészítve, megerősítve új művészi hatást keltsenek.

A budapesti művészeti hetek megnívó díszhangversenyt tegnap este tartották meg az Erkel Színházban. Az előadás előtt Hantos János, a fővárosi tanács elnökhelyettese mondott megnyitó beszédet. A Budapesti Filharmoniai Társaság zenekarát és a Magyar Rádió és Televízió énekkarát Ferencsik János vezényelte. Műsora került Kodály Székely fonója.

A zenei hetek

műsora Kodály Zoltán emlékének szentelik. Kodály-koncertet tartanak szeptember 23-án a Zeneakadémián, Forrai Miklós vezényletével. Közreműködik Margittay Sándor orgonaművész. A zenei hetek hangversenyei között szerepel a Moszkvai Rádió és Televízió szimfonikus zenekara Gennadij Rozsgyesztvenszkij vezényletével, fellépnek a szófiai filharmonikusok a bécsi filharmonikusok és hazánkba látogat egy szlovák kamarazenekar. A hangversenyek vendégkar-mesterei: Wolfgang Gönnenwein, Konstantin Iljev, Claudio Abbado és David Ojsztrah. Szólistái: Viktoria Jagling, André Watts, Antom Dikov, Yehudin Menuhin, Hephzibach Menuhin.

Szeptember 27-től október 5-ig rendezik meg, naponta változó műsorról, a magyar és külföldi hivatásos és amatőr népi együttesek

folklórfesztiválját.

A nyitó előadás az Állami Népi Együttesé, műsorukat, az Ecséri lakodalmast, a Budapesti centenáriumi ünnepségen részt vevő európai polgármesterek is megtekintik. A gálaesten, szeptember 28-án, a budapesti amatőr együttesek adnak közös műsort.

A folklórfesztiválra érkezik hazánkba a Komi Állami Népi Együttes. A hatvanfagú ének-, zene- és táncgyüttesben nyolc nemzetiség művészei szerepelnek. A komi föld a Szovjetunió északi részén, a Jeges-tenger partvidékéig terjed. Sajátos ének- és táncművészetük őrizi a hagyományos ősi táncokat és dalokat, bemutatják a finnugor nyelvcsaláddal tartozó komi nép életét.

A Fővárosi Operettszínházban lép fel a chilei Aucaman balettegyüttes. A fiatal együttes műsorát az ország jellegzetes dalaiból és táncaiból állította össze.

Ugorjunk a táncba! címmel október 1-én mutatkoznak be az ország különböző vidékeiről érkező falusi együttesek. A műsorban mintegy 400 szereplő vesz részt, előadják Északkelet-Magyarország híres táncait.

A folklórfesztivál eddig legérdekesebb műsorának ígérkezik az indiai művészegek együttes vendégszereplése.

A budapesti művészeti hetek

színházi eseménysorozatában

elsőként a belgrádi Atelje 212 együttese mutatkozik be szeptember 29-én a Vígszínházban Jarry Űtő király című darabjával, szeptember 30-án és október 1-én pedig a 25. Színházban Shakespeare Hamlet-adaptációját adja elő a vendég-együttes.

Prágából érkezik Budapestre a Divadlo na Vinohradech. Repertoárján felváltva szerepelnek klasszikus és modern drámák, a nemzeti dráma régi és új alkotásai. Budapestten Molière Fősvényét és Alois és Vilém Mrstik Marysa című drámáját mutatják be.

Frankfurtból érkezik október 15-én Budapestre a Royal Shakespeare Company, amely a Vígszínházban a Szentivánéji álommal lép fel.

Az ünnepi hetek

filmbemutatói

között számos olyan alkotás szerepel, amelyet a magyar közönség még nem látott. A sora a Harminkét nevem volt című magyar film nyitja meg október 5-én. Október 6-án mutatják be Fellini Bohócok című filmjét. Az ünnepi filmbemutató során láthatjuk a Joe Hill balladáit, amelynek rendezője Bo Widerberg. A Korona gyöngye című lengyel filmet Kazimierz Kutz rendezte. A Fekete tollú fehér madár színes szovjet játékfilm a múlt évi moszkvai filmfesztiválon aranydíjat nyert. Rendezője Jurij Iljenko. S végül Szmoktunovszkij főszereplésével a Csajkovszkij című kétrészes színes szovjet filmet mutatják be.

A balettprogramok műsorán, Kodály-, Bartók-, Lajtha-, Hacsaturján-, Sztravinszkij-művekre írt táncjátékok szerepelnek az Állami Operaház, a Pécsi Balett és a Kubai Nemzeti Balett előadásában.